

به کدامین جرم ماهنامه‌ی ما فضا لغو امتیاز شد؟

محمدرضا تبریزی شیرازی - تهران

اگر در قانون اساسی مشروطیت که مقتبس از قوانین فرانسه و بلژیک بود و بدبختانه هیچ‌گاه این قانون، نه در اواخر حکومت قاجار و نه در حکومت خودکامه‌ی پهلوی در اثر سلطه‌ی استعماری بیگانگان بر سرنوشت ملک و ملت، به منصفه‌ی ظهور نرسید و به مرحله‌ی اجرا در نیامد، «مطبوعات» رکن چهارم مشروطیت، به‌شمار می‌رفت و این رکن حیاتی همواره در زیر تیغ سانسور و مطبوعات مستقل و ملی دائماً توقیف و در تاریخ معاصر ایران، روزنامه‌نگاران شجاعی چون «میرزا جهانگیرخان شیرازی، متین‌السلطنه، واعظ قزوینی، فرخی یزدی، محمدرضا عشقی، محمد سعود، امیرمختار کریمپور شیرازی و دکتر سیدحسین فاطمی، مدیران لایق روزنامه‌های صور اسرافیل، عصر جدید، نصیحت، طوفان، قرن بیستم، مرد امروز، شورش و باختر امروز در آرزوی مجد و عظمت ایران و سرافرازی و سربلندی ملت ایران و مبارزه با استبداد داخلی، استعمار و استثمار امپریالیسم جهانی جان باختند و تعداد بسیار دیگری از اصحاب مطبوعات، حبس، تبعید و شکنجه را با آغوش باز پذیرا شدند تا مام وطن مورد تجاوز و دست‌درازی اجانب قرار نگیرد و عزت و سربلندی و حاکمیت ملی ایران خدشه‌دار نشود.

اما امروز شگفتی در این است در حکومتی که متصف به صفت والای اسلامی است و این آیین انسان‌ساز دانش و ایمان را سرلوحه‌ی برنامه‌های خود قرار می‌دهد و پروردگار حکیم در کتاب مبین، قرآن کریم که به‌وسیله‌ی بهترین بندگان حضرت ختمی مرتبت محمد مصطفی (ص) به بشریت بویژه ما مسلمانان ابلاغ فرموده است، پیوسته انسان را به تعقل، تفکر و تدبیر فرامی‌خواند و هرگز کسانی را که از علم و دانش و فرزاندگی و خودآگاهی بهره‌ورند با کسانی که در اثر جهل و بی‌خبری و بی‌خردی به خودبیگانگی رسیده‌اند، برابر نمی‌داند،^۱ به قلم و آن چه می‌نویسد، سوگند یاد می‌کند^۲ و شارع عظیم‌الشان دانش‌اندوزی را بر هر زن و مرد مسلمان، فریضه و واجب می‌شمارد.^۳

برای کسب دانش و معرفت، حتا سفر به چین را که در دنیای آن روز از دورترین نقاط جهان بوده، ضروری می‌شمارد^۴ و تا آن‌جا پیش می‌رود که مرکب قلم دانشمندان را از خون شهدا برتر به حساب می‌آورد،^۵ بنابر این مکتب مقدسی که بشریت را عموماً و مسلمانان را خصوصاً، مژده می‌دهد که «به هر قول و گفتاری» گوش فرا دهید و بهترین آن را برگزینید و از آن پیروی نمایید.^۶ چرا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که وظیفه و مسوولت خطیر مسوولان آن در امور فرهنگی و مطبوعاتی هدایتگری و ارشاد براساس منطق اسلامی است، از این رهنمودهای قرآنی و احادیث حکیمانه نبوی، در زمینه‌ی آزادی قلم و اندیشه، متابعت نمی‌کند و به‌جای هدایت و ارشاد، به توقیف و لغو امتیاز مطبوعات، مبادرت می‌ورزد و نمی‌داند

که هر اختلاف سلیقه و انتقاد سازنده‌ی که در مسائل فرهنگی و مطبوعاتی، میان اصحاب فکر و اندیشه، پدید آید، موجبات اشاعه و گسترش فرهنگ را در جامعه پدید می‌آورد.

با استدلالاتی که با موازین اسلامی آوردم، نمی‌دانم چرا رسانه‌ی آزاد و مستقلی که در ترویج و بالندگی و خودآگاهی فرهنگی جامعه و تنویر افکار عمومی می‌تواند نقش سازنده‌ی در میهن اسلامی داشته باشد، باید توقیف و لغو امتیاز گردد.

حافظ ماهنامه‌ی بود که برای رقاء روحی و معنوی طبقه‌ی تحصیلکرده و روشنفکر کشور و عظمت ایران و اسلام می‌کوشید. مدیر دانشمند آن آقای پروفیسور سیدحسن امین که به حق حقوقدانی برجسته و ادیبی گران‌مایه است، از جان و مال، مایه می‌گذاشت که مجله‌ی وزین و پرمحتوا را به‌طور منظم و مرتب به دستداران و شیفتگان فرهنگ و تمدن ایران زمین، ارائه نماید که «فرزندان را به کار آید و مترسلان را بلاغت افزایشد». آن‌ها که چراغ مطبوعات مستقل و ملی را روشن نگاه داشته‌اند و یا آن‌ها که دستی بر مطبوعات دارند، به‌خوبی می‌دانند که انتشار یک مجله‌ی ارزشمند، آن‌هم در کشوری که بار بزرگ‌ترین فرهنگ‌ها و تمدن‌های جهانی را به دوش می‌کشد، ولی سوکمندانه شاهد و ناظریم که اختر فروزان علم و ادب فرهنگ روز به روز رو به افول می‌رود، چه مشکلات و موانع و مخاطراتی را در پی دارد.

چه قدر دردناک و غم‌انگیز است که استادی عاشق و دل‌باخته‌ی فرهنگ و تمدن ایران که به حکم میهن‌دوستی و وطن‌خواهی از همه‌چیز خود یعنی از استادی در دانشگاه کالیفرنیا گلاسگو، از وکالت در دعوی بین‌المللی، از زندگی راحت توأم با آسایش روحی و فکری در اروپا، گذشته و فقط به انگیزه‌ی خدمت به دانش و فرهنگ و تمدن میهن اسلامی، آن‌هم بدون هیچ‌گونه چشم‌داشتی از دولت و ملت، با هزاران رنج و مشقت، دست به کار کاری کارستان شده است، تمام آرزوهای معنوی‌اش، نقش بر آب گردد.

این جانب به‌عنوان یک نویسنده و مورخ تاریخ معاصر و فرهنگ‌شناس که مدت سی سال به ادب و فرهنگ و سیاست کشور خدمت نموده‌ام؛ از اولیای محترم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاون محترم مطبوعاتی، خصوصاً مدیر کل محترم مطبوعات داخلی، می‌خواهم که این ماهنامه‌ی وزین و ارجمند را که جای آن در میان رسانه‌های کشور خالی‌ست، به کانون گرم مطبوعات بازگردانند تا خوانندگان مشتاق آن دوباره بتوانند از مطالب سودمند آن بهره‌مند گردند.

سختی مده به خلق که سختی کشی ز دهر

در کیفر فلک غلط و اشتباه نیست

پی‌نوشت‌ها

- ۱- هل یستوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون. (قرآن کریم)
- ۲- ن و القلم و ما یسطرون. (قرآن کریم)
- ۳- طلب العلم فریضه علی کل مسلم و مسلمة. (حدیث نبوی)
- ۴- أطلب العلم ولو بالصین. (حدیث نبوی)
- ۵- مداد العلماء افضل من دماء الشهداء. (حدیث نبوی)
- ۶- فیشر عبادی الذین یستعمون القول و یتبعون احسنه. (قرآن کریم)